

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- ”Grönare, rättvisare och effektivare jordbrukspolitik” – EU-kommissionär Dacian Cioloş
 - Seinäjoki en av få framgångsrika regioner utanför södra Finland visar undersökning
 - ”Försvinner tredje sektorn går det illa för oss” – forskaren Ritva Pihlaja har utkommit med ny forskning
 - Samlade krafter för framtida service på Västerbottens landsbygd – glesbygdslösningar även för tätorter
 - Leader borde ha en mer betydande roll – professor Eero Uusitalo i ledaren för Landsbygd Plus
 - Läs även detta: *Svenska infrastrukturministern nu även ”ridvägsminister” *Ullbaggas till Sveriges allra bästa landsbygdssatsningar 2010 *Europa i siffror år 2010 – ny typ av typologi för utvecklingen mellan stad och landsbygd *Publikation om kreativa kontrasternas landsbygd finns nu att läsas på nätet *Landsbygds-rådslag för tredje gången – anmälan till Borgå kan ännu göras
-

Cit: **”Leader borde vara självrådande som en tredje pelare i EU:s jordbrukspolitik.”**
Professor Eero Uusitalo i ledaren för Maaseutu Plus – Landsbygd Plus Special Issue 2010 (fritt översatt).

”Nej tack för min del, men jag är glad över dem som har modet att ta tåget åt andra hållet. De slipper i alla fall slåss om dagisplatserna här i stan. Eller få hjärtattacker av bostadsannonserna.”

Maija Hurme, utflyttad österbottning i Helsingfors, om återflyttare som den levande landsbygden behöver för att inte bli ett enormt friluftsmuseum och semesterlandskap Hufvudstadsbladet 26.11).

”Det borde räcka med den här lösningen som i flera år har fungerat bra. Vi smutsar inte ner mer än andra och det här är ett bra och miljövänligt alternativ.”

Ole Snickars i Österskogen, Närpes är en av de hundratusentals finländare som bor i glesbygden och som kan drabbas ekonomiskt av förordningen om avloppsreningen (i Snickars fall närmare 10 000 euro för ett reningsverk). Snickars anser i likhet med många andra att nuvarande system fungerar bra. Familjens avloppsvatten samlas i tre slutna tankar som töms några gånger om året (Hufvudstadsbladet 18.11).

”GRÖNARE, RÄTTVISARE OCH EFFEKTIVARE JORDBRUKSPOLITIK” – EU-KOMMISSIONÄR DACIAN CIOLOŞ

Europeiska kommissionen har 18.11 offentliggjort ett meddelande om *Den gemensamma jordbrukspolitiken mot 2020 – Att klara framtidens utmaningar i fråga om livsmedel, naturresurser och territoriell balans*. Reformen syftar till att göra den europeiska jordbrukssektorn mer dynamisk, konkurrenskraftig och effektiv, då det gäller att svara på visionen Europa 2020 om att stimulera en tillväxt som är hållbar och smart, samt kommer alla till godo. I meddelandet dras riktlinjerna upp för ytterligare reformer, och efter det att dessa idéer har diskuterats, kommer kommissionen att lägga fram formella lagstiftningsförslag i mitten av 2011. EU-kommissionens ledamot för jordbruk och landsbygdsutveckling Dacian Cioloș betonade vikten av att göra den gemensamma jordbrukspolitiken ”grönare, rättvisare och effektivare”, och fortsatte med att säga följande: *”Den gemensamma jordbrukspolitiken är inte bara till för jordbrukarna, den är till för alla EU-medborgare – i form av konsumenter och skattebetalare. Det är därför viktigt att vi utformar vår politik på ett sätt som är mer förståeligt för den breda allmänheten och som tydliggör de fördelar för allmänheten som jordbrukarna tillhandahåller samhället som helhet. Det europeiska jordbruket ska inte bara vara ekonomiskt, utan även miljömässigt konkurrenskraftigt”*. Tidigare under året genomförde kommissionen en offentlig debatt och en viktig konferens om framtiden för den gemensamma jordbrukspolitiken, där man i de allra flesta bidrag fastställde följande tre huvudsakliga mål för den gemensamma jordbrukspolitiken: livskraftig livsmedelsproduktion, hållbar förvaltning av naturresurser och klimatåtgärder, samt upprätthållande av en territoriell jämvikt och mångfald på landsbygden. Nu, i detta meddelande, undersöks de framtida instrument som kan vara lämpliga för att nå de här målen på bästa sätt. Här sägs bl.a. att Leader-strategin kommer ytterligare att integreras. I meddelandet dras det upp riktlinjer för tre alternativ för den gemensamma jordbrukspolitikens framtida inriktning för att ta itu med dessa viktiga utmaningar: att rätta till de allvarligaste bristerna i den gemensamma jordbrukspolitiken genom gradvisa förändringar, att göra den gemensamma jordbrukspolitiken mer miljövänlig, rättvis och effektiv, samt att röra sig bort ifrån inkomststöd och marknadsåtgärder och fokusera på miljö- och klimatförändringsmål. I alla de här tre alternativen planerar kommissionen att underhålla det nuvarande systemet med två pelare – en första pelare (som omfattar direktstöd och marknadsåtgärder, där reglerna tydligt definieras på EU-nivå) och en andra pelare (som omfattar fleråriga åtgärder för landsbygdsutveckling, där ramarna för olika alternativ är fastställda på EU-nivå, men där medlemsstaterna eller regionerna med gemensam förvaltning slutligen väljer system). En annan gemensam nämnare för alla tre alternativen är förslaget om att det framtida systemet med direktstöd inte kan vara baserat på historiska referensperioder, utan bör vara kopplat till objektiva kriterier. *”Det nuvarande systemet har olika regler för EU-15 och EU-12, som inte kan fortsätta efter 2013”*, betonade kommissionär Dacian Cioloș. Det behövs även mer objektiva kriterier för anslagen för utveckling av landsbygden. *Uppgifterna är från Europeiska kommissionens hemsida och finns med en bilaga att läsas under adressen <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/10/1527&format=HTML&aged=0&language=SW&guiLanguage=en>*.

SEINÄJOKI EN AV FÅ FRAMGÅNGSRIKA REGIONER UTANFÖR SÖDRA FINLAND VISAR UNDERSÖKNING

Doktorn i statsvetenskap Timo Aro visar i en färsk undersökning om framgång och utvecklingsgång i finländska regioner, att Seinäjoki är den ekonomiska region som har haft störst dragningskraft i Finland under åren 2005-2010. Befolkningstillväxten genom inflyttning har varit den största i relation till antalet invånare, medan man antalsmässigt redovisade för det näst största inflyttningsöverskottet efter Tammerfors. Seinäjokiregionens utveckling kan med goda grunder betraktas som en överraskning, eftersom området är tämligen fjärran från södra Finlands tillväxtcentran. En orsak är Seinäjokis tillgänglighet – väg-, tåg- och

flygförbindelser. En region klarar sig bra om det bland inflyttarna finns en stor andel ung, kunnig arbetskraft och högskoleutbildade, vilket också Seinäjoki har. Som mätinstrument använder Aro bl.a. befolkningsutvecklingen, sysselsättningen och antalet nya företag. Undersökningen visar att Finland uppdelas allt tydligare i framgångsrika och tynande ekonomiska regioner. En annan förändring är att stadsregionernas betydelse kommer att öka mer och mer. Inflyttning och ekonomisk tillväxt koncentreras till allt mindre områden. Endast Seinäjoki, Jyväskylä, Uleåborg och Kuopio är framgångsrika utanför södra Finland. Befolkningsutvecklingen är en fungerande mätare för regionens tillstånd, då den reagerar känsligt på alla förändringar. Ser man till dragningskraften och nativiteten, så är endast 13 av Finlands 71 ekonomiska regioner utan tvekan framgångsrika. Regionernas konkurrenskraft, rykte och potential bildas ändå av att ett flertal faktorer samverkar, där regionens dragningskraft i hög grad kan grunda sig på den mentala sidan, atmosfären. Södra Österbotten som exempel har en ovanligt stark hembygdsindentitet, vilken syns även i beredskapen att flytta tillbaka. Enligt Aro är den här mentala fördelen väldigt viktig. *Uppgifterna finns bl.a. i senaste veckas onsdagsupplagor (24.11) av Vasabladet och Österbottens Tidning, samt i en kortare version på den senare tidningens nätupplaga, <http://www.ot.fi/story/?linkid=134257>.*

”FÖRSVINNEN TREDJE SEKTORN GÅR DET ILLA FÖR OSS” – FORSKAREN RITVA PIHLAJA HAR UTKOMMIT MED NY FORSKNING

Omsorgsminister Paula Risikko ser med oro på det som står i Ritva Pihlajas färskaste undersökning om tredje sektorn och den offentliga makten, *Kolmas sektori ja julkinen valta*. Risikko och Pihlaja diskuterade tredje sektorns stora betydelse under offentliggörandet i Helsingfors 18.11. Enligt undersökningen erbjuder organisationer på många orter de tjänster, till vilka kommunernas resurser inte räcker, eller som inte intresserar företag som fungerar på affärsekonomiska grunder. Men det är ändå svårt för organisationerna att fortsätta sin verksamhet, då konkurrensregleringen stramas åt. Regelbunden, daglig service vill och kan man inte bara lämna till frivilliga krafter att skötas. Även organisationerna behöver pengar och betalda arbetstagare. Man vill att de äldre skall bo hemma så länge som möjligt. Det här gör att frågan är betydligt större än tredje sektorns verksamhetsförutsättningar. Men så bor det också på den glest befolkade landsbygden ännu nästan 900 000 finländare, konstaterar Pihlaja. Finland finns i EU-toppen vad gäller två saker: Finlands försörjningsbalans försämrats och blir EU:s sämsta till år 2020, samt att Finland är EU:s mest jordbruksdominerande land. Enligt undersökningen förorsakar dessa två saker tillsammans stora utmaningar i organiserandet av landsbygdskommunernas grundservice. Men till detta framlade man lösningar. Arbets- och näringsministeriet söker även lösningar på välfärdsservicens organisering genom privat företagsverksamhet. Men företagsverksamhet tycks bara uppstå där det finns tillräckligt med solventa människor. Inom de flesta landsbygdskommuner finns exempelvis ingen egentlig konkurrens i produktionen av social- och hälsovårdsservicen. Inom den här sektorn står staten för ca 74 procent, organisationerna ca för 9 procent och företagen för 17 procent. Risikko stöder förhållandet mellan dessa sektorer, fastän servicen skulle öka. Man betonar tredje sektorns betydelse som stöd för kommunernas organisering av social- och hälsovårdsservicen. Risikko framhöll att tredje sektorns verksamhet bör stödas. *Uppgifterna är från Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens hemsida och finns (på finska) under adressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/tiedotus/uutiset/jos_kolmas_sektori_haviaa_meidan_hukka_perii.html. Själva undersökningen kan läsas (på finska) i sin helhet på adressen http://www.kaks.fi/sites/default/files/TutkJulk_61.pdf.*

SAMLADE KRAFTER FÖR FRAMTIDA SERVICE PÅ VÄSTERBOTTENS LANDSBYGD – GLESBYGDSLÖSNINGAR ÄVEN FÖR TÄTORTER

I Västerbotten, Sverige har kommunerna tagit ett gemensamt initiativ för att klara av den framtida servicen på lands- och glesbygden. I ett projekt för hållbara servicelösningar på landsbygden är, förutom kommunerna, även Regionförbundet, länsbygderådet, Länsstyrelsen, ICA och Tillväxtverket involverade. Enligt projektledaren Maria Kristoffersson är det unikt för projektet att både offentliga, privata och ideella krafter involverats. Situationen utanför de två större kommunerna, Umeå och Skellefteå i Västerbotten, bjuder på en rad utmaningar, så projektet behövs verkligen. Näringslivsutvecklaren på Skellefteå kommun Tomas Öhlund påpekar att det bara i Skellefteå kommun finns över 200 byar och 3 000 personer människor som bor och verkar i en glesbygd med bara fem butiker, till en yta som är nästan lika stort som Skåne. Man är medveten i regionen om att alla behöver hjälpas åt och att alla vinner på om pengarna kan rulla runt i landsdelen. Enligt Öhlund skulle man ändå behöva göra något åt servicen i den egna kommunen om projektet inte fanns, och då är det ju dumt att uppfinna hjulet i femton kommuner. Som exempel på en mycket viktig service som är hotad, kan nämnas nedläggningen av fem Swedbankkontor i Skellefteå. Men Öhlund ser inte så pessimistiskt på saken, utan menar att människor i alla tider hittat nya lösningar när det gamla inte längre fungerar. Nya smarta lösningar för glesbygden kan på sikt komma att hitta in i tätorterna. Trenden syns redan genom att man gått samman mellan kommuner kring en rad praktiska uppgifter, medan det snarare är näringslivet som här har svårt att samordna sig. *Uppgifterna är från en artikel i Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (18/2010), skriven av dess chefredaktör Per Holmström.*

LEADER BORDE HA EN MER BETYDANDE ROLL – PROFESSOR EERO UUSITALO I LEDAREN FÖR LANDSBYGD PLUS

Leader är förtjänt av en egen ställning, såväl inom EU som lokalt i medlemsstaterna, så att man bäst kunde tjäna landsbygdsutveckling med beaktande av lokala omständigheter. Det finns ingen anledning för att man inte skulle set till att det blir så här, för uppnådda erfarenheter är för det mesta positiva. Metoden är delikat och sålunda svår att hantera, men det här är också just det som gör den i hög grad framgångsrik. Principerna för Leader-metoden är utmärkta för landsbygdsutveckling. Därför är det underligt att EU fortfarande håller Leader på sidan om, som en del i sitt konstgjorda, konstruerade och omfattande landsbygdsprogram. Ett gynnande av Leader involverar inte någon motsättning gentemot jordbruket, för trots allt kan jordbrukarna fullt ut delta i Leader-aktiviteter. EU kommer också att behöva agera på något sätt i troligtvis minskande regionala utvecklings- och jordbruksmedel, eftersom nya större sociala behov kommer att uppstå. Det är därför som landsbygdspolitikerna, så väl som annan politik, borde utvecklas på ett sätt som främjar gemensamt ansvar för lokala aktörer, stå för mer privat finansiering för att komplettera den offentliga finansieringen, samt sörja för möjligheter till direkt påverkan, d.v.s. förbättra demokratin. Leader kan göra allt detta, bara man ser till att metoden har de grundförutsättningar den behöver, p.g.a. av sitt delikata läge. Det finns även några europeiska exempel på dåligt genomförande av Leader-metoden, t.ex. som verktyg för en enskild grupp, yrkes- eller hobbygrupp, den kan ha blivit en liten tilläggsresurs för att finansiera en redan existerande administration, eller den kan ha hämmats av en onödig byråkrati. EU borde ha en effektivare uppsikt över Leaders principer. Projektövervakning är inte så viktigt, utan legitimation av uppnådda resultat och politiskt erkännande behöver även utvecklas. Leader med dess egenskaper är utmärkt för en ny arbetsfördelning mellan medborgaraktioner och myndigheter. Utgående från det här perspektivet är det också viktigt att Leader ges finansiering från alla fonder och inom alla områden. Metoden är nödvändig för landsbygdsområden, men den är även användbar för stadsområden, där medborgaraktioner behöver främjas. Bland annat det här skriver professor Eero Uusitalo i ledaren för tidningen

Maaseutu Plus – Landsbygd Plus Special Issue 2010. Övrigt som tas upp i tidningens engelskspråkiga nummer är bl.a. följande:

- Byaverksamheten i Finland
- YTR:s strategiska tillvägagångssätt för internationellt samarbete
- Medborgarsamhället tar på sig ansvar
- Marknaden för lokal mat tredubblas
- Suomussalmi-exemplet: Service för de äldre
- ELARD förordar Global Grant för Leader
- Att jobba med världsarv i landsbygds- och skärgårdskommunerna Malax-Korsnäs
- Utveckling kräver demokrati!
- Beslutsfattarna är inte förtroagna med vardagslivet på landsbygden
- Utveckling av Leader-metoden – Enstaka goda exempel är inte tillräckligt

Årets engelskspråkiga nummer av tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus utkommer inom kort. Tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus är språkrör för byarörelsen, de lokala aktionsgrupperna och övriga landsbygdsutvecklare. Tidningen, som getts ut sedan år 2000 och utkommer 6 ggr per år (med normalt ca 36 sidor per nummer), är tvåspråkig med ett mindre antal svenska sidor. Årligen ges även ett engelskspråkigt nummer ut. Utgivare är Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf med Eero Uusitalo som chefredaktör och Pirja Peltomäki som redaktör. Svensk Byaservice sköter om koordineringen av de svenskspråkiga sidorna i tidningen. För prenumeration kontakta Sylvia Manninen på tel. 02-738 1761 eller per e-mail sylvia.manninen@kylatoiminta.fi.

LÄS ÄVEN DETTA

Svenska infrastrukturministern nu även "ridvägsminister"

Nätverket för Rid- och Körleder i Sverige har börjat kalla infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd "ridvägsminister". Nätverket vill lyfta ridvägsfrågan till en gemensam fråga för alla som rör sig i naturen och ser ett samarbete med cykel-, vandrings-, kanot-, och andra typer av spår och leder som naturligt och betydelsefullt. Från samhällets sida ser man att Trafikverket, Naturvårdsverket, samt Sveriges kommuner och landsting är de som bör ta ansvar för de här frågorna. Arbetet med att utveckla spår och leder för ridning och andra syften, är något som LRF, Riksförbundet Enskilda Vägar, Hela Sverige ska leva, Hästnäringens Nationella Stiftelse, Svenska Turistföreningen m.fl. förhoppningsvis kommer att engagera sig i. "Att få ett utvecklat nät av spår och leder kan medföra en mycket positiv utveckling för den sociala ekonomin, besöksnäringen och landsbygden", säger Eva Bergström på Vision Häst Värmdö, som är med i Nätverket. Minister Elmsäter-Svärd själv uppskattar att vara "ridvägsminister" och glad över att så många olika aktörer nu gått samman för att jobba för bra ridvägar och en god infrastruktur. Det möjliggör för så många fler att kunna nyttja hästen för olika ändamål och komma ut i naturen utan att onödiga konflikter behöver uppstå, just med tanke på att infrastruktur är så viktigt i människors vardag och inte minst för företagens möjligheter. *Uppgifterna (från 23.11) är från tidningen Hästmagazinets hemsida och finns under adressen <http://www.hastmagazinet.com/newsItem.aspx?id=41322>.*

Ull-baggar till Sveriges allra bästa landsbygdssatsningar 2010

Den 23.11 korades Sveriges allra bästa landsbygdssatsningar 2010. Det skedde på svenska Landsbygdsnätverkets Landsbygds gala i Blå hallen i Stockholms stadshus, där närmare 400 landsbygdsutvecklare, företagare, politiker och makthavare från hela Sverige samlats. "De satsningar som fått pris är exempel på hur landsbygdsprogrammets åtgärder kan få enskilda, grupper och samhällen att blomma upp. De visar på den bredd, kunskap och möjligheter som finns på svensk landsbygd. Priset har en extra tyngd eftersom det är landets länsstyrelser tillsammans med Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen och landets Leader-grupper

” som står för nomineringarna”, säger en av prisutdelarna under galan landsbygdsminister Eskil Erlandsson. Det här var andra året som Landsbygdsnätverket anordnade en nationell gala med utdelning av ullbagggar med syfte att visa all den kreativitet och företagsamhet som finns på landsbygden och som bidrar till målen i det svenska landsbygdsprogrammet. Inom programmet, som finansieras med svenska pengar och EU-medel, har det sedan starten år 2007 betalats ut 16,6 miljarder kronor. *Uppgifterna är från Landsbygdsnätverkets pressmeddelande (24.11), som finns med vinnarna uppräknade under webbadressen <http://www.landsbygdsnätverket.se/download/18.4d699a812c3c7b925d80004824/Pressmeddelande+galakv%C3%A4llen.pdf>.*

Europa i siffror år 2010 – ny typ av typologi för utvecklingen mellan stad och landsbygd
Eurostats årsbok och den regionala varianten för år 2010 är klara. Årsboken täcker in ämnen som t.ex. demografi, näringslivsutveckling, utvecklingen av informationssamhället, transporter, turism, hälsa och jordbruk. I den regionala varianten finns en bred uppsättning av regionala indikatorer för olika områden som exempelvis befolkning, europeiska städer, arbetsmarknaden och inte minst en studie av en ny typ av typologi för urban-rural – landsbygds- och stadsdominerande regioner samt en mellanform, baserade på en variant av OECD-metodiken. *Uppgifterna är delvis från en artikel i Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (18/2010), skriven av dess chefredaktör Per Holmström. Årsboken Europe in figures – Eurostat yearbook 2010 finns på adressen http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-CD-10-220/EN/KS-CD-10-220-EN.PDF, medan årsboken Eurostat regional yearbook 2010 finns under adressen http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-HA-10-001/EN/KS-HA-10-001-EN.PDF. Den reviderade typologin urban-rural kan läsas skilt (även här på engelska) på http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-HA-10-001-15/EN/KS-HA-10-001-15-EN.PDF.*

Publikation om kreativa kontrasternas landsbygd finns nu att läsas på nätet
Publikationen *De kreativa kontrasternas landsbygd – Kulturprogrammet för landsbygden 2010–2014* finns att läsas på nätet. Den innehåller aspekter och utvecklingsinitiativ för utveckling av kulturen och kulturverksamheten på landsbygden. Utgångspunkten för programmet är kulturens roll för att upprätthålla och förnya hela gemenskapens struktur och samhällets förändring. I kulturprogrammet ses kulturen som ett egenvärde och ett redskap för regional utveckling. Programmets fyra huvudteman är: Levande och progressiv delaktighet, Fungerande kulturtjänster på landsbygden, Fruktbar miljö för den kreativa ekonomin och kulturentreprenörskap, samt Värdet av landsbygdens kulturarv och kulturmiljö. *Publikationen, som utgetts av Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) och med dess kulturtemagrupp som författare, finns att läsas i sin helhet (på finska) på YTR:s hemsida under adressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/1399/Luovien_vastakohtaisuuksien_maaseutu_Maaseudun_kulttuuriohjelman_2010-2014.pdf.*

Landsbygds-rådslag för tredje gången – anmälan till Borgå kan ännu göras
Det tredje Landsbygds-rådslaget hålls inkommande onsdag 1.12 kl. 18 på Café Cabriole i Borgå (<http://byaservice.web.mios.fi/document.asp?id=mku4hs2zml8>). Kallade till träffen är landsbygdsaktörer från Östnyland. Syftet med Landsbygds-rådslagen är att plocka ut de viktigaste problemen i respektive region och komma överens om hur vi skall tackla dem. Arrangör är Svenska Temagruppen inom YTR. *Anmälan till Borgå kan ännu göras senast 30.11 till Svensk Byaservice: Kenneth Sundman på tel. 06-320 4151, e-mail kenneth.sundman@studiecentralen.fi, eller Peter Backa på mobil 040 595 0444.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska Temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.